

SCIENCE PROBLEMS.UZ

ISSN 2181-1342

Actual problems of social and humanitarian sciences
Актуальные проблемы социальных и гуманитарных наук

Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari

2/S-son (4-jild)

2024

SCIENCEPROBLEMS.UZ

ИЖТИМОЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИНГ ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ

№ S/2 (4) - 2024

**АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО-
ГУМАНИТАРНЫХ НАУК**

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

ТОШКЕНТ-2024

БОШ МУҲАРРИР:

Исанова Феруза Тулқиновна

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:

07.00.00-ТАРИХ ФАНЛАРИ:

Юлдашев Анвар Эргашевич – тарих фанлари доктори, сиёсий фанлар номзоди, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Мавланов Уктам Махмасабирович – тарих фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Хазраткулов Абдор – тарих фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети.

Турсунов Равшан Нормуратович – тарих фанлари доктори, Ўзбекистон Миллий Университети;

Холикулов Ахмаджон Боймаҳамматович – тарих фанлари доктори, Ўзбекистон Миллий Университети;

Габриэльян Софья Ивановна – тарих фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон Миллий Университети.

08.00.00-ИҚТИСОДИЁТ ФАНЛАРИ:

Карлибаева Рая Хожабаевна – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Насирходжаева Дилафруз Сабитхановна – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Остонокулов Азамат Абдукаримович – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Тошкент молия институти;

Арабов Нурали Уралович – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Худойқулов Садирдин Каримович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Азизов Шерзод Ўктамович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон Республикаси Божхона институти;

Ҳожаев Азизхон Саидалоҳонович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Фарғона политехника институти

Холов Актам Хатамович – иқтисодиёт фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Шадиева Дилдора Хамидовна – иқтисодиёт фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент в.б, Тошкент молия институти;

Шакарров Қулмат Аширович – иқтисодиёт фанлари номзоди, доцент, Тошкент ахборот технологиялари университети

09.00.00-ФАЛСАФА ФАНЛАРИ:

Ҳакимов Назар Ҳакимович – фалсафа фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Яхшиликков Жўрабой – фалсафа фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Ғайбуллаев Отабек Мухаммадиевич – фалсафа фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат чет тиллар институти;

Саидова Камола Усканбаевна – фалсафа фанлари доктори, “Tashkent International University of Education” халқаро университети;

Ҳошимхонов Мўмин – фалсафа фанлари доктори, доцент, Жиззах педагогика институти;

Ўроқова Ойсулув Жамолiddиновна – фалсафа фанлари доктори, доцент, Андижон давлат тиббиёт институти, Ижтимоий-гуманитар фанлар кафедраси мудир;

Носирходжаева Гулнора Абдукаҳхаровна – фалсафа фанлари номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Турдиев Бехруз Собирович – фалсафа фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент, Бухоро давлат университети.

10.00.00-ФИЛОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Ахмедов Ойбек Сапорбаевич – филология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Кўчимов Шухрат Норқизилович – филология фанлари доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳасанов Шавкат Аҳадович – филология фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Бахронова Дилрабо Келдиёровна – филология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Мирсанов Ғайбулло Қулмуродович – филология фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат чет тиллар институти;

Салахутдинова Мушарраф Исамутдиновна – филология фанлари номзоди, доцент, Самарқанд давлат университети;

Кучкаров Раҳман Урманович – филология фанлари номзоди, доцент в/б, Тошкент давлат юридик университети;

Юнусов Мансур Абдуллаевич – филология фанлари номзоди, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Саидов Улугбек Арипович – филология фанлари номзоди, доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси.

12.00.00-ЮРИДИК ФАНЛАР:

Ахмедшаева Мавлюда Ахатовна – юридик фанлар доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Мухитдинова Фирюза Абдурашидовна – юридик фанлар доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Эсанова Замира Нормуратовна – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган юрист, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳамроқулов Баҳодир Мамашарифович – юридик фанлар доктори, профессор в.б., Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети;

Зулфиқоров Шерзод Хуррамович – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Жамоат хавфсизлиги университети;

Хайитов Хушвақт Сапарбаевич – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Асадов Шавкат Ғайбуллаевич – юридик фанлар доктори, доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Утемуратов Махмут Ажимуратович – юридик фанлар номзоди, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Сайдуллаев Шахзод Алиханович – юридик фанлар номзоди, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳакимов Комил Бахтиярович – юридик фанлар доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Юсупов Сардорбек Баходирович – юридик фанлар доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Амиров Зафар Актамович – юридик фанлар бўйича фалсафа доктори (PhD), Ўзбекистон Республикаси Судьялар олий кенгаши ҳузуридаги Судьялар олий мактаби;

Жўраев Шерзод Юлдашевич – юридик фанлар номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Бабаджанов Атабек Давронбекович – юридик фанлар номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Раҳматов Элёр Жумабоевич – юридик фанлар номзоди, Тошкент давлат юридик университети;

13.00.00-ПЕДАГОГИКА ФАНЛАРИ:

Ҳашимова Дильдархон Уринбоевна – педагогика фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Ибрагимова Гулнора Хавазматовна – педагогика фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Закирова Феруза Махмудовна – педагогика фанлари доктори, Тошкент ахборот технологиялари университети ҳузуридаги педагогик кадрларни қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш тармоқ маркази;

Қаюмова Насиба Ашуровна – педагогика фанлари доктори, профессор, Қарши давлат университети;

Тайланова Шохидат Зайниевна – педагогика фанлари доктори, доцент;

Жуманиёзова Муҳайё Тожиевна – педагогика фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Ибрахимов Санжар Урунбаевич – педагогика фанлари доктори, Иқтисодиёт ва педагогика университети;

Жавлиева Шахноза Баходировна – педагогика фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), Самарқанд давлат университети;

Бобомуротова Латофат Элмуродовна – педагогика фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), Самарқанд давлат университети.

19.00.00-ПСИХОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Каримова Василя Маманосировна – психология фанлари доктори, профессор, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети;

Ҳайитов Ойбек Эшбоевич – Жисмоний тарбия ва спорт бўйича мутахассисларни қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш институти, психология фанлари доктори, профессор

Умарова Навбахор Шокировна – психология фанлари доктори, доцент, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети, Амалий психология кафедраси мудири;

Атабаева Наргис Батировна – психология фанлари доктори, доцент, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети;

Шамшетова Анжим Караматдиновна – психология фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Қодиров Обид Сафарович – психология фанлари доктори (PhD), Самарканд вилоят ИИБ Тиббиёт бўлими психологик хизмат бошлиғи.

Содиқова Шоҳида Мархабобевна – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон халқаро ислом академияси.

22.00.00-СОЦИОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Латипова Нодира Мухтаржановна – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон миллий университети кафедра мудири;

Сеитов Азамат Пўлатович – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон миллий университети;

23.00.00-СИЁСИЙ ФАНЛАР

Назаров Насриддин Атақулович – сиёсий фанлар доктори, фалсафа фанлари доктори, профессор, Тошкент архитектура қурилиш институти;

Бўтаев Усмонжон Хайруллаевич – сиёсий фанлар доктори, доцент, Ўзбекистон миллий университети кафедра мудири.

ОАК Рўйхати

Мазкур журнал Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Олий аттестация комиссияси Раёсатининг 2022 йил 30 ноябрдаги 327/5-сон қарори билан тарих, иқтисодиёт, фалсафа, филология, юридик ва педагогика фанлари бўйича илмий даражалар бўйича диссертациялар асосий натижаларини чоп этиш тавсия этилган илмий нашрлар рўйхатига киритилган.

Ижтимоий-гуманитар фанларнинг долзарб муаммолари” электрон журнали 2020 йил 6 август куни 1368-сонли гувоҳнома билан давлат рўйхатига олинган.

Муассис: “SCIENCEPROBLEMS TEAM” масъулияти чекланган жамияти

Таҳририят манзили:

100070. Тошкент шаҳри, Яккасарой тумани, Кичик Бешёғоч кўчаси, 70/10-уй. Электрон манзил: scienceproblems.uz@gmail.com

Боғланиш учун телефонлар:

(99) 602-09-84 (telegram).

07.00.00 – ТАРИХ ФАНЛАРИ

Полвонов Козимбек

ЎЗБЕКИСТОННИНГ ЖАНУБИЙ ШАҲАРЛАРИ ТОПОНИМИГА ОИД
МАЪЛУМОТЛАР 10-15

Hadjamuratova Matlyuba

МАКТАВГАСНА ТА’ЛИМДА БОЛАЛАРНИ ИЈТИМОЙ НИМОYA QILISHGA INNOVATSION
YONDOSHUVNING DOLZARBLIGI 16-21

Шовкатов Шокир Шовкат ўғли

АБУЛ-ЮСР ПАЗДАВИЙ ИЛМИЙ МЕРОСИНИ ЎРГАНИШДАГИ ЁНДАШУВЛАР 22-31

Mo‘minov Xusanboy Madaminjonovich, Qodirjonov Omadjon Tavakkaljon o‘g‘li

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA SUD QONUNCHILIGIGA KIRITILGAN O‘ZGARISHLAR VA
ULARNING ANAMIYATI 32-36

Пардаев Асрор

ҚАШҚАДАРЁ ВИЛОЯТИ АҲОЛИСИНИ ХАЛҚ ИСТЕЪМОЛИ ВА ОЗИҚ-ОВҚАТ
МАҲСУЛОТЛАРИ БИЛАН ТАЪМИНЛАШ МАСАЛАЛАРИ 37-42

08.00.00 – ИҚТИСОДИЁТ ФАНЛАРИ

Умурзақова Мўътабархон Нодир қизи

ЖАХОНДА ТИББИЙ СУҒУРТА ТИЗИМИНИНГ РИВОЖЛАНИШ ХУСУСИЯТЛАРИ 43-52

Рахманов Зафар

ТИЖОРАТ БАНКЛАРИДА ДЕПОЗИТ ОПЕРАЦИЯЛАРИНИНГ РИВОЖЛАНИШ
ТЕНДЕНЦИЯЛАРИНИ БАҲОЛАШ 53-62

Аминов Фазлитдин Бахадирович

РОЛЬ И ЗНАЧЕНИЕ СЕМЕЙНОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА В ЭКОНОМИКЕ
РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН 63-70

Курбонова Шахринос Авазхоновна

ИҚТИСОДИЁТНИ ДИВЕРСИФИКАЦИЯЛАШ ЖАРАЁНЛАРИДА АСОСИЙ ВОСИТАЛАР
ТАҲЛИЛИНИ ЎЗИГА ХОС ЖИҲАТЛАРИ 71-81

Azimova Hulkar Egamberdiyevna

KREDIT PORTFELINI SAMARALI BOSHQARISHDA TIJORAT BANKLARINING O‘RNI 82-87

Rajabov Orzujon Mamasoliyevich

LOGISTIKA XIZMATLARINI KO‘RSATISHDA BUYUMLAR INTERNETI (INTERNET OF
THINGS)DAN FOYDALANISH 88-93

Саидов Сарвар Хайруллоевич

ДАВЛАТ ХИЗМАТЧИЛАРИДА БОШҚАРУВ КОМПЕТЕНЦИЯЛАРИНИ ШАКЛЛАНТИРИШ
БОРАСИДА ХОРИЖ ТАЖРИБАСИ 94-104

Сержанов Аймурат Медетбаевич

ХАЛҚАРО АМАЛИЁТ ВА ЎЗБЕКИСТОНДА РАҚАМЛИ БАНКЛАР ХИЗМАТЛАРИНИ ЯРАТИШ
ЗАРУРИЯТИ 105-111

Туробов Шерзод Алишеревич, Ибодуллаев Зафар Ибодуллаевич

ТИЖОРАТ БАНКЛАРИ ФАОЛИЯТИНИ ТАРТИБГА СОЛИШНИНГ ХОРИЖ
ТАЖРИБАСИ 112-119

Daniyarova Feruza Baxriddinovna, Chinorova Shahodat Mansur qizi

O‘ZBEKISTON IQTISODIYOTIGA XORIJIY INVESTITSIYALARNI JALB QILISH
YO‘LLARI 120-126

Temirova Feruza Sagdullayevna
XULQ-ATVOR IQTISODIYOTI VA BRENDGA SODIQLIK 127-132

Sharipova Shaxzoda Xasanovna
YANGI O‘ZBEKISTONDA TURIZM MADANIYATINI YUKSALTIRISH ISTIQBOLLARI 133-138

09.00.00 – ФАЛСАФА ФАНЛАРИ

Алимова Шахноза Хамидовна
НОГИРОНЛИГИ БОР ЁШЛАР - АЛОҲИДА ХУСУСИЯТГА ЭГА ИЖТИМОЙ-ДЕМОГРАФИК
ГУРУҲ СИФАТИДА 139-147

Асракулова Адиба Набиевна
“ЁШЛАР ВА БИЗНЕСНИ ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАШ ЙИЛИ” НИНГ ҚАБУЛ ҚИЛИНИШИ
ТАДБИРКОРЛАРНИНГ ИҚТИСОДИЙ ТАФАККУРИНИ РИВОЖЛАНТИРИШДАГИ
АҲАМИЯТИ 148-154

10.00.00 – ФИЛОЛОГИЯ ФАНЛАРИ

Teshabayeva Dilfuza Muminovna
LEXICAL PROBLEMS OF TRANSLATING THE NAMES OF NEW PHENOMENA IN MASS
MEDIA 155-160

Rustamov Ilhom Tursunovich, Inog‘omjonova Robiya Rustamjon qizi
INTERFERENSIYA HODISASINING TILDA AKS ETISHI XUSUSIDA OLIMLARNING
TADQIQOTLARI VA QARASHLARI 161-165

Abdikhmidova Sevinch Obidjon kizi
PROBLEMS FACED IN TRANSLATING PROPER NOUNS 166-170

Djurakulova Elmira Suyunova
SHOYIM BO‘TAYEV ROMANLARIDA BADIY XRONOTOP VA MIFOLOGIK TALQIN 171-177

Dalieva Madina Khabibullaevna
THE ROLE OF BLENDING THEORY IN POLYSEMY AND METAPHOR 178-183

Жўраева Ирода Ахмедовна
ИНГЛИЗ ВА ЎЗБЕК АНТРОПОНИМИК ЛУФАТЛАР ТИПОЛОГИЯСИ 184-189

Iminova Shahnoza-Begim Bahodirovna
INGLIZ TILIDA INSONNING IJOBIY AQLIY XUSUSIYATLARINING IFODALOVCHI
BIRLIKLARINING KONSEPTUAL, LINGVO-MADANIY XUSUSIYATLARI 190-193

Irgasheva Shoxida Sadriddinovna
INTERNET DISKURSIDAGI IQTISODIY NEOLOGIZMLARNI TARJIMA QILISH
XUSUSIYATLARI 194-200

Tursunova Zarina Farxodovna
LINGVISTIKADA EMOTLARNI O‘RGANISHGA ZAMONAVIY YUNDASHULAR (INGLIZ TILI
ASOSIDA)..... 201-205

Satibaldiyev Erkinjon Kamilovich
PARADIGMATIC SOUND INTERFERENCE IN THE ENGLISH SPEECH OF
TURKOPHONES 206-212

Radjabova Hafiza Shukrulloevna
INGLIZ VA O‘ZBEK TERMINOLOGIYASINING METODOLOGIK ASOSLARI 213-220

Avezova Dilovar Salimovna
TAXALLUSLARNI O‘RGANISHNING NAZARIY JIHATI 221-225

<i>Alikberova Kamila Adhamovna</i> A CRITICAL ANALYSIS OF LANGUAGE USE AND LANGUAGE ACQUISITION	226-232
<i>Rakhmatova Bahara Ibodulla qizi</i> THE ROLE OF LEGAL DISCOURSE IN MODERN LINGUISTICS	233-238
<i>Valieva Nargizakhon Zamir kizi</i> COMPARATIVE ANALYSIS OF “KITE RUNNER” AND “A THOUSAND SPLENDID SUNS” BY KHALED HOSSEINI: THEMES, CHARACTERS, AND SOCIOPOLITICAL CONTEXT	239-244
<i>Mamatqulova Zilola Rejabaliyevna</i> RISHTON KULOLCHILIK MAKTABI KASB-HUNAR LEKSIKASINING STUKTURAL TASNIFI	245-251
<i>Alimova Kamola Tursunovna</i> CHALLENGES IN PREPARATION OF GUIDE TRANSLATORS	252-258
<i>Сейтумбетова Айкумар Пулатбаевна</i> ЛИНГВОКУЛЬТУРОЛОГИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ ФРАЗЕОЛОГИЧЕСКИХ ЕДИНИЦ В АНГЛИЙСКОМ, РУССКОМ И КАРАКАЛПАКСКОМ ЯЗЫКАХ.....	259-264
<i>Бегжанова Айсилу Махмудовна</i> ИНГЛИЗ ВА ЎЗБЕК ТИЛЛАРИДА КОМПЬЮТЕР ЛИНГВИСТИКАСИ ТЕРМИНЛАР ТИЗИМИНИНГ ЎЗИГА ХОС ХУСУСИЯТЛАРИ	265-270
<i>Kubanova Ilmira Sharifovna</i> EXPLORING ABBREVIATED RAILWAY TERMINOLOGY IN ENGLISH: A COMPREHENSIVE ANALYSIS	271-275
<i>Azamjonova Sarvinoz</i> USE OF TOPONYMS IN MODERN FRENCH MEDIA	276-282
12.00.00 – ЮРИДИК ФАНЛАР	
<i>Muxiddinova Dildora Muxiddinovna</i> O‘ZBEKISTONNING BOJXONA FAOLIYATIGA KIOTO KONVENSIYASINI JORIY ETISHNING HUQUQIY JIHATLARI VA JSTGA A‘ZOLIKNING TA‘SIRI	283-292
<i>Asadov Eldorjon Nizomiddin o‘g‘li</i> SOLIQ NAZORATI HUQUQIY ASOSLARINI TAKOMILLASHTIRISH DAVLAT MOLIVAVIY NAZORATI INSTITUTINING MUHIM OMILI	293-298
<i>Mustanov Ixom Abdivalijonovich</i> BANK QONUNCHILIGINI BUZGANLIK UCHUN JAVOBGARLIKNING NAZARIY-HUQUQIY JIHATLARI	299-304
<i>G‘oyibov Jo‘rabek Choriyevich</i> YOSHLAR MIGRATSIYASI: MUAMMO VA YUTUQLAR TAHLILI	305-309
13.00.00 – ПЕДАГОГИКА ФАНЛАРИ	
<i>Kuziyev Otabek Chuliyevich</i> TALABALARDA AXBOROT MODELLASHTIRISH KO‘NIKMASINI SHAKLLANTIRISHNING MUHIM UCH BOSQICHI	310-314
<i>Fattaxova Diloram</i> TIL O‘QITISHDA FOYDALANILADIGAN KOMPYUTER METODLARI	315-321
<i>Moydinova Elmira</i> APPLICATION OF FLIPPED LEARNING METHODS IN THE UNIVERSITY	

CLASSROOM	322-326
<i>Xodiyeva Gulhayo Hasan qizi</i>	
ZAMONAVIY BOSHLANG'ICH TA'LIMDA 4K MODEL KOMPETENSIYALARINI RIVOJLANTIRISHGA INTEGRATIV YONDASHUVNING MOHIYATI	327-333
<i>Doniyorova Gulrux Shoniyozovna</i>	
AVTOMOBILSOZLIK YO'NALISHI TALABALARINING KASBIY KOMPETENSIYASINI RIVOJLANTIRISHDA DASTURIY VOSITALARNING AHAMIYATI	334-338
<i>Jumaniyozova Muhayyo Tojiyevna</i>	
RIVOJLANTIRUVCHI TA'LIMINING ASOSIY NAZARIYALARIDA TA'LIM OLUVCHINING ANALITIK QOBILIYATINI SHAKLLANTIRISH MUAMMOLARI	339-344
<i>Xo'jamberdiyeva Dilfuza Ikramovna</i>	
DARSLIK BILAN ISHLASH O'QUVCHILARNING AXBOROT KOMPETENTLIGINI RIVOJLANTIRISH VOSITASI SIFATIDA	345-351
<i>Mamaraimov Bekzod Qodirovich</i>	
O'QUVCHILARNING TADQIQOTCHILIK KO'NIKMALARINI SHAKLLANTIRISH VA ULARNING QIDIRUV FAOLIYATIGA TAYYORLIGI	352-356
<i>Xudayberdiev Nurislam Nuralievich</i>	
BO'LAJAK O'QITUVCHILARINING RAQAMLI KOMPETENTLIGINI SHAKLLANTIRISHNING TASHKILIIY-PEDAGOGIK MEXANIZMI	357-363
<i>Qarshiyev Jamshid Murotaliyevich</i>	
TALABALARINING O'QUV FAOLIYATI VA ILMIY IZLANISHLARIDA SUN'IY INTELLEKT: IMKONIYAT VA CHEGARALAR	364-369
<i>Teshaboyeva Shahodat</i>	
ZAMONAVIY SHAROITDA SHAXSNING KASBIY HUQUQIY MADANIYATI	370-375
<i>To'rayeva Dilnoza Ismoilovna</i>	
RAQAMLI TA'LIM MUHITIDA BO'LAJAK O'QITUVCHINING KASBIY KOMPETENTLIGINI RIVOJLANTIRISH USLUBIY TAYYORGARLIKNING BIR QISMI SIFATIDA	376-380
<i>Beknayeva Shaxnoza Vladimirovna</i>	
MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTLARIDA INSON RESURSLARINI BOSHQARISHDA INNOVATSION JARAYONLAR	381-388
<i>Dusyarov Salimjon Xudaymurotovich</i>	
HARAKATLI O'YINLAR ASOSIDA MAKTAB O'QUVCHILARIDA JISMONIY MADANIYATNI SHAKLLANTIRISH	389-393

Irgasheva Shoxida Sadriddinovna
Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti
Xorijiy tillar kafedrasida katta o'qituvchisi
azizshahzoda82@gmail.com

INTERNET DISKURSIDAGI IQTISODIY NEOLOGIZMLARNI TARJIMA QILISH XUSUSIYATLARI

Annotatsiya. Ushbu maqolada zamonaviy internet diskursdagi iqtisodiy neologizmlarni tarjima qilish nuqtai nazaridan o'rganishning dolzarbligi ko'rib chiqiladi, ingliz tilidagi neologizmlarning shakllanish usullari, ularning paydo bo'lish sabablari tahlil qilinadi va aniq misollar keltiriladi. Bu muammo juda dolzarb bo'lib, oxirgi paytlarda turli mamlakatlar iqtisodiyotida yuz berayotgan turli zarbalar va ularni bartaraf etish choralari yangi iqtisodiy tushuncha va so'zlarning boy manbasiga aylandi. Iqtisodiy neologizmlarni tarjima qilsih usullariga alohida e'tibor qaratiladi. Neologizmlarni lug'atlarda, shu jumladan maxsus so'zlarda yo'qligi sababli so'zlarning yangi ma'nolarini tarjima qilishdagi asosiy qiyinchiliklarni aniqlash va aks ettirishdan iborat. Tadqiqotning ilmiy yangiligi neologizmlarning leksikografik va diskursiv jihatlardagi zamonaviy iqtisod voqeliklarining lingvistik vakillari sifatidagi asosiy xususiyatlarini va iqtisodiy nutqning mazmunini oshiruvchi strategik kommunikativ birliklarni aniqlashda ifodalangan.

Kalit so'zlar: neologizmlar, tarjima texnikasi, so'zlarning yangi ma'nolari, iqtisodiy atamalar, o'qitishga kompleks yondashuv, internet diskurs

---

Irgasheva Shokhida Sadriddinovna
Tashkent state university of economics
Senior teacher of Foreign languages department
azizshahzoda82@gmail.com

TRANSLATION FEATURES OF ECONOMIC NEOLOGISMS IN INTERNET DISCOURSE

Abstract. This article examines the relevance of studying economic neologisms in modern Internet discourse from the point of view of translation, analyzes the methods of formation of neologisms in the English language, the reasons for their appearance, and gives specific examples. This problem is very urgent, and recently various shocks in the economy of different countries and measures to eliminate them have become a rich source of new economic concepts and words. Special attention is paid to the methods of translating economic neologisms. It consists in identifying and reflecting the main difficulties in translating new meanings of words due to the absence of neologisms in dictionaries, including special dictionaries. The scientific novelty of the research is expressed in the definition of the main characteristics of neologisms as linguistic representatives of modern economic realities in lexicographic and discursive aspects and strategic communicative units that increase the content of economic speech.

Key words: neologisms, translation techniques, new meanings of words, economic terms, integrated approach to teaching, internet discourse

---

Иргашева Шохиди Садриддиновна
Ташкентский государственный экономический университет
Старший преподаватель кафедры Иностранных языков
azizshahzoda82@gmail.com

ОСОБЕННОСТИ ПЕРЕВОДА ЭКОНОМИЧЕСКИХ НЕОЛОГИЗМОВ В ИНТЕРНЕТ ДИСКУРСЕ

Аннотация. В данной статье рассматривается актуальность изучения экономических неологизмов в современном интернет-дискурсе с точки зрения перевода, анализируются способы образования неологизмов в английском языке, причины их появления, приводятся конкретные примеры. Эта проблема весьма актуальна, и в последнее время различные потрясения в экономике разных стран и меры по их устранению стали богатым источником новых экономических понятий и слов. Особое внимание уделено способам перевода экономических неологизмов. Он заключается в выявлении и отражении основных трудностей перевода новых значений слов из-за отсутствия неологизмов в словарях, в том числе в специальных словарях. Научная новизна исследования выражается в определении основных характеристик неологизмов как языковых представителей современных экономических реалий в лексикографическом и дискурсивном аспектах и стратегических коммуникативных единиц, повышающих содержание экономической речи.

Ключевые слова: неологизмы, приемы перевода, новые значения слов, экономические термины, комплексный подход к обучению, интернет дискурс.

DOI: <https://doi.org/10.47390/SPR1342V4SI2Y2024N27>

Kirish. Yangi soʻzlar va mavjud soʻzlarning yangi maʼnolari yoki neologizmlar ingliz tilida muntazam ravishda paydo boʻlmoqda. Bu doimiy ravishda yangi obʼektlar va jarayonlarni yaratadigan texnologiyaning rivojlanishi bilan bogʻliq. Ijtimoiy hayot va madaniyatning rivojlanishi natijasida yangi soʻzlar shakllanadi. Ommaviy axborot vositalari ham yangi soʻzlar va ularning maʼnolari manbai boʻlib xizmat qiladi. Neologizmlar turli xil foydalanish chastotasiga va foydalanish muddatiga ega.

“Neologizm” atamasi nafaqat “butunlay yangi leksik birliklar”, balki allaqachon mavjud soʻzlarning yangi maʼnoga ega boʻlgan holatlarni ham anglatadi. Bu soʻzning ildizlari uzoqqa borib taqaladi. “Neologizm” yunoncha neos (“yangi”) va logos (“soʻz”) soʻzlaridan kelib chiqqan. Soʻz yangi hisoblanmasligi uchun uni aholining katta qismi tushunishi kerak. Bunga erishish uchun soʻz taxminan bir avlod 15-20 yil davomida muomalada boʻlishi kerak.

Internet diskursda ingliz tilidagi iqtisodiy neologizmlarni oʻrganish va ularni tarjima qilishning dolzarbligi iqtisodiy matnlarda yangi iqtisodiy tushunchalar va leksemalarning paydo boʻlishi bilan bogʻliq boʻlib, ularning xilma-xilligi dunyodagi iqtisodiy vaziyatga ommaviy axborot vositalarining qiziqishi ortishi bilan belgilanadi.

Mamlakatlar iqtisodiyotidagi mavjud vaziyatlarning ommaviy axborot vositalarida aks ettirilishi va yangi hodisalarni koʻrsatish zarurati, aslida, internet diskursda iqtisodiy neologizmlarning paydo boʻlishining asosiy sabablari hisoblanadi. Shuni taʼkidlash kerakki, XXI asrning oʻn yarim yilligida jahon iqtisodiyotida va alohida mamlakatlar iqtisodiyotida koʻp oʻzgarishlar roʻy berdi va yangi tendentsiyalar paydo boʻlib, iqtisodiyot sohasi neologizmlarning manbasiga aylandi. Ushbu neologizmlarni ingliz tilidan oʻzbek tiliga tarjima kontekstida tahlil qilish bizga lingvistik va tashkiliy iqtisodiy bilimlarga asoslangan fanlararo yondashuvdan foydalangan holda tarjima qiyinchiliklarini bartaraf etishning mumkin boʻlgan yoʻllarini aniqlash imkonini beradi.

Ishning maqsadi neologizmlarni yoki soʻzlarning yangi maʼnolarini tarjima qilishdagi asosiy qiyinchiliklarni aniqlash va koʻrsatishdan iborat boʻladi.

Tadqiqot maqsadiga muvofiq quyidagi vazifalar qoʻyildi:

– “diskurs” va “neologizm” tushunchalarini tushunishga yondashuvlarni aniqlash;

– internet diskursdagi iqtisodiy matnlardagi neologizmlarni tarjima qilish muammolarini o‘rganish.

Adabiyotlar tahlili. Bizning tadqiqotimizda nafaqat fan, balki zamonaviy jamiyat hayotining ajralmas qismi bo‘lgan iqtisod fani “diskurs” lingvistik tushunchasi doirasida ko‘rib chiqilmoqda. “Diskurs” tushunchasi birinchi marta lingvistik tadqiqotlarda paydo bo‘lgan va dastlab fransuz tilshunosligida nutq yoki matnni anglatgan. E. Benveniste kontseptsiyasiga ko‘ra, diskurs “so‘zlovchi tomonidan o‘zlashtirilgan nutq” deb ifodalanadi [1,139].

Izohli lug‘atlarda “neologizm” quyidagicha ta‘riflanadi:

1) “tilda yangi paydo bo‘lgan so‘z, butunlay yangi ma‘noga ega eski so‘z” [5,420];
2) “tilda rivojlanishning ma‘lum bir bosqichida (tilshunoslikda) qayta paydo bo‘lgan yangi so‘z, ibora yoki allaqachon mavjud so‘zning yangi ma‘nosi» [2, 86].

3) A.N. Shukinning lingvodidaktik entsiklopedik lug‘atidagi ta‘rifga ko‘ra, “neologizm - bu yangi mavzuni belgilash yoki yangi tushunchani ifodalash uchun yaratilgan so‘z yoki nutq shakli hisoblandi” [6,175].

Bizning fikrimizcha, iqtisodiy matndagi ingliz neologizmlarini tarjima qilishdagi qiyinchiliklarni bartaraf etish uchun lingvistik ta‘limda fanlararo yondashuvni qo‘llash, dolzarb til muammolarini kasbiy (iqtisodiy) bilimlar bilan birlikda hal qilish mumkin.

Muhokama va natijalar. Neologizmlar quyidagicha bo‘lishi mumkin:

1. Mutlaqo yangi so‘z, ya‘ni, **“Resenteeism”** – tashqi norozilikka qaramay, o‘z ishlarida qoladigan va boshqa joyda yaxshiroq imkoniyatlar mavjud deb o‘ylamaydigan xodimlarni tavsiflovchi atama hisoblanadi. Forbes jurnalida ushbu neologizmni uchratisihimiz mumkin: «...what are the solutions to something like resenteism? Depending on the advice you read, the solutions could include giving people a greater sense of purpose in their work, more meaningful recognition, deeper employee communication, and solving the roadblocks that can make work demoralizing» (Forbes, Jun 30th 2023). “...Resenteizm kabi muammoning yechimlari qanday? Siz o‘qigan maslahatingizga qarab, echimlar odamlarga o‘z ishlarida ko‘proq maqsad hissini berish, yanada mazmunli e‘tirof etish, xodimlar o‘rtasida ko‘proq muloqot qilish va ishni buzishi mumkin bo‘lgan to‘siqlarni olib tashlashni o‘z ichiga olishi mumkin[7].

Yana bir yangi so‘z – **“Funflation”** – neologizmini qarab chiqamiz (funflation-“fun” (qiziqarli) va “inflation” (inflyatsiya) so‘zlarining birikmasi bo‘lib, inflyatsiya va narxlarning keskin ko‘tarilishi davrida odamlar o‘yin-kulgi turlariga ko‘p pul sarflaydigan hodisa hisoblanadi. “Ticket prices for live entertainment events, from Taylor Swift concerts to National Football League games and high-season Disney theme-park visits, rose at a startling rate this year, triggering a phenomenon that analysts have dubbed funflation.”(The Wall Street Journal, Oct 17th, 2023). Teylor Svift kontsertlaridan tortib Milliy Futbol Ligasi o‘yinlari va yuqori mavsumdagi Disney tematik parkiga tashriflargacha bo‘lgan jonli ko‘ngilochar tadbirlar uchun chiptalar narxi bu yil hayratlanarli darajada ko‘tarilib, tahlilchilar “funflyatsiya” deb nomlangan hodisani keltirib chiqardi[8].

2. Mavjud so‘zlarning yangi birikmasi, masalan, **“Copycat layoffs”** – boshqa kompaniyalarning ta‘siri ostida, taqlidli ishdan bo‘shatish ma‘nosini anglatadi. “Copycat layoffs” is the idea that companies are being influenced by one another as they cut jobs. Many companies are reportedly expected to announce more layoffs due to financial uncertainty and declining revenues; others may likely conduct “copycat layoffs” (BBC, Feb 23nd, 2023). “Taqlidli ishdan bo‘shatish” – bu go‘oya kompaniyalarning bir-biriga ta‘siri tufayli, ish joylarini

qisqartirish. Ba'zi ma'lumotlarga ko'ra, ko'plab kompaniyalar moliyaviy noaniqlik va daromadlarning pasayishi tufayli ko'proq ishdan bo'shatish haqida e'lon qilishlari kutilmoqda; boshqalar, ehtimol, "taqlidli ishdan bo'shatish"ni amalga oshirishlari mumkin[9].

3. Mavjud so'zlarning yangi ma'nosi, masalan, "**De-influencing**" ta'sirini yo'qotish. Avval bu so'z «etakchilar fikrining ta'sirini kamaytirish» degan ma'noni anglatgan bo'lsa, yangi tendentsiyaning paydo bo'lishi sababli, uning mohiyati ijtimoiy tarmoqlardagi bloggerlar ijtimoiy tarmoqda o'z obunachilarini biror bir mahsulotlarni sotib olishdan qaytarish yoki odamlarni moddiy boyliklarni iste'mol qilishni kamaytirishga undash amaliyoti» kabi ma'noga ega. "After years of influencers pushing cosmetics, clothes, personal tech and supplements to the masses, a rising cohort is taking a different tack: telling people what not to buy. They are calling it "de-influencing" (The Wall Street Journal, Feb 02nd, 2023). "Kosmetika, kiyim-kechak, shaxsiy texnika va qo'shimchalarni sotib olishni targo'ib qilib yillar davomida tao'sir o'tkazganlardan so'ng, o'sib borayotgan guruhlar uchun boshqacha yo'l tutmoqdalar: odamlarga nimani sotib olmaslik kerakligini aytmoqdalar. Ular buni «targ'ibot ta'sirni kamaytirish» deb atashmoqda[10].

Neologizmlarni tarjima qilishda quyidagi usullardan foydalaniladi.

1. Transkripsiya va transliteratsiya. Transkripsiya usuli deganda tarjima asl nusxadagi tovushni, uning grafik shaklini uzatuvchi transliteratsiyadan farqli ravishda takrorlanishini bildiradi [3,159]. An'anaga ko'ra, ushbu usul firmalar, kompaniyalar nomlari, geografik nomlar, sarlavhalar, atamalar va boshqalar bo'yicha tarjima qilishda qo'llaniladi. Shunday qilib, 2007-2008 yillardagi moliyaviy inqiroz va undan keyingi iqtisodiy inqiroz Yevropa Ittifoqining ayrim davlatlarida jiddiy muammolarni keltirib chiqardi. Bir qancha davlatlar defolt xavfiga duch kelmoqda. Gretsiya ulardan biriga aylandi. Defolt tahdidi tufayli bu davlat yevrohududdan chiqish arafasida edi, bu esa Greece (Gresiya) va exit (chiqish) so'zlarining qisqartmasi bo'lgan "**Grexite**" so'zining paydo bo'lishiga olib keldi. Ushbu neologizm iqtisodiy matbuotda muntazam ravishda paydo bo'ldi. Grexite qisqartmasi uchun mumkin bo'lgan tarjima variantlaridan biri bu transkripsiya texnikasi, ya'ni Grexite. The Economist jurnalida quyidagi jumlagacha duch kelishimiz mumkin: "Since the euro crisis erupted five years ago, the possibility of "Grexite" has been a recurring nightmare". Shunga ko'ra, ushbu jumlaning shunday tarjima qilish kerak: "Besh yil oldin evrozona inqirozi boshlanganidan beri, "Grexite" ehtimoli dahshatli tush timsolida namoyon bo'lmoqda". Xuddi shunday, Buyuk Britaniyaning migrantlar oqimi to'lqini bilan bog'liq ijtimoiy, iqtisodiy va siyosiy muammolar tufayli Yevropa Ittifoqidan chiqishi Britain (Britaniya) va exit (chiqish) so'zlaridan tashkil topgan **Brexite**, Yevropa Ittifoqida qolish uchun ovoz berganlar **Bremain** (Britain + remain) neologizmlarini misol qilib berishimiz mumkin.

Ushbu usul bilan "**Bleisure**" neologizmini tarjima qilish uchun foydalanganmiz: (business va leisure) – biznes va shaxsiy sayohatlarni birlashtirishning yangi yo'nalishi. Odatdagi «bleisure» sayohati shuni anglatadiki, xodim ish safarini mini-ta'til ko'rinishidagi sayohat bilan birlashtirishi mumkin, dam olish kunlari yangi shaharda qolish, sayohat paytida oilasini o'zi bilan olib ketish imkoniyati mavjudligini anglatadi. "Bleisure trips are also an excellent way to take a break from everyday routines, especially if you rarely get away due to hectic schedules and life commitments". (The Travel Daily, Oct 02nd 2023). "Bleisure" sayohati, ayniqsa band bo'lgan jadval va hayot majburiyatlari tufayli kamdan-kam holatlarda qochib keta olmasangiz ham, kundalik ishlaringizdan tanaffus qilishning ajoyib usuli hisoblanadi"[11].

2. Boshqa tilda (ekvivalenti) to'liq mos keladigan so'z yoki iborani topish usuli. Jahon iqtisodiyotida yaqinda paydo bo'lgan yangi tendentsiyalarni ingliz tilidan o'zbek tiliga tarjima qilishda xorijiy so'zning ma'nosini to'liq tushuntiradigan tegishli ekvivalentlar bilan amalga oshirilishi mumkin. Shunday qilib, birgalikdagi iste'mol kabi iqtisodiy modelning paydo bo'lishi "**Sharing economy**" deb tarjima qilingan yangi "birgalikdagi iqtisodiyot" atamasini keltirib chiqardi. Bu iqtisodiy model tovar va xizmatlardan jamoaviy foydalanish, ayirboshlash va egalik qilish o'rniga ijaraga olishga asoslangan. Birgalikda iste'mol qilish, ba'zan ushbu mahsulotga egalik qilishdan ko'ra, mahsulotdan vaqtincha foydalanish uchun to'lash qulayroq degan fikrga asoslanadi. Shunga ko'ra, iqtisodiy matbuotdan quyidagi jumlaning ko'rishimiz mumkin: "It is the most prominent example of a huge new "sharing economy", in which people rent beds, cars, boats and other assets directly from each other, coordinated via the internet". "Bu ulkan yangi «birgalikdagi iqtisodiyot»ning eng yorqin namunasi hisoblanib, unda odamlar yotoqlari, avtomashinalar, qayiqlar va boshqa mol-mulklarini bir-biridan to'g'ridan-to'g'ri, internet orqali muvofiqlashtirib ijaraga oladilar" (The Economist March 9th 2013) deb tarjima qilinadi[12].

Ushbu tarjima usuliga yana misol qilib, "**Quiet hiring**"ni "ommaga e'lonsiz jimgina ishga olish" deb tarjima qilsak maqsadga muvofiq bo'ladi. Jim ishga qabul qilish ba'zi kompaniyalar xodimlar sonini ko'paytirmasdan, ehtimol inflyatsiyaga qarshi kurashishda yangi lavozimlarni to'ldirish uchun foydalanadigan maxfiy strategiyani anglatadi. Shunday qilib, yangi chetdan xodimni ishga olish o'rniga, ular mavjud xodimlarni yangi ko'nikmalarga o'rgatish yoki ularni boshqa rollarga o'tkazish orqali ichki iste'dodlardan foydalanadilar. Bu munozarali amaliyot bo'lib, u odatda xodimlarning ish haqini chetlab o'tish usuli sifatida qaraladi. "It makes quiet hiring an attractive option for companies looking to reduce recruitment costs and time-to-hire" (Forbes, Apr 18th 2023). "Bu ishga yollash xarajatlarini va yollash vaqtini qisqartirmoqchi bo'lgan kompaniyalar uchun jim yollashni jozibador variantga aylantiradi"[13].

3. Kal'kalash. Ushbu usulni qo'llash jarayonida so'z yoki iboraning asosiy tarkibiy elementlari tarjima qilinadi, so'ngra tarjima qilingan qismlar bir butunga birlashtiriladi [3,160]. Ushbu usuldan foydalangan holda tarjimaga misol qilib, "**Quantitative Easing**" ya'ni "Miqdoriy yengillik" tushunchasi mavjud. Bu ibora iqtisodiy matbuotda iqtisodiy inqiroz boshlanishi bilan, inqirozdan ko'proq zarar ko'rgan rivojlangan davlatlar o'z iqtisodiyotlarini rag'batlantirish choralarini ko'ra boshlagan paytda paydo bo'ldi. Shu maqsadda ushbu mamlakatlar hukumatlari miqdoriy yumshatish dasturlariga murojaat qilishdi. Shunday qilib, The Economist jurnalida quyidagi jumlaning ko'ramiz: "As 2014 drew to a close, the European Central Bank (ECB) signalled an increasing readiness to pursue a big programme of quantitative easing (QE)—creating money to buy financial assets—in order to lift worryingly low inflation"(The Economist Jan 3rd 2015). "2014 yil yakuniga yetar ekan, Yevropa Markaziy banki xavotirli darajada past inflyatsiyani ko'tarish uchun moliyaviy aktivlarni sotib olishda pul yaratish bo'yicha katta hajmdagi miqdoriy yumshatish dasturini amalga oshirishga tayyorligini bildirdi"[14].

Yana bir neologizmga misol qilib "**talent retention**" iste'dodlarni saqlab qolish deb tarjima qilishimiz mumkin. Qayd etish joizki, ushbu ibora pandemiyadan keyin, ishga qabul qilish menejerlari va kadrlar bo'yicha mutaxassislariga bosim kuchayganidan keyin paydo bo'lgan tendensiya tufayli OAVdagi iqtisodiy maqolalarda o'z aksini topdi. Ish beruvchilar o'z ishlariga nima berishni xohlashlarini va buning evaziga nima kutayotganini qayta ko'rib chiqqan boshlaganlarida va ishchilar o'z xohishlariga ko'ra ketishni boshlaganlarida, kompaniya

muvaffaqiyatiga hissa qo'shadigan iste'dodlarni saqlab qolishning yangi usullarini topish yangi qiyinchilik tug'dirdi. Forbes jurnalida ushbu jumlaning ko'rishimiz mumkin: "Talent Retention is Not One-Size-Fits-All" (Forbes, Apr 15th 2022). "Iste'dodni saqlab qolish - bu hamma uchun mos keladigan yechim emas"[15].

4. Tasviriy yoki hodisani tushuntirish shaklidagi tarjima. Tasviriy tarjima – bu leksik va grammatik transformatsiya bo'lib, unda chet tilining leksik birligi uning ma'nosini ochib beruvchi ibora bilan almashtiriladi [3,165], masalan, **"Tapering"** toraytirish so'zining tarjimasini. Lug'atlarga ko'ra, "tapering" - bu "siqilish" ma'nosini beradi. Biroq, so'nggi paytlarda iqtisodiy matbuotda u yangi ma'noga ega bo'lib, "miqdorni yumshatish dasturini tugatish" yoki "qayta sotib olingan aktivlar hajmini bosqichma-bosqich qisqartirish" deb tarjima qilinadi. Bu ma'no quyidagi jumla kontekstida yaqqol ko'rinadi: "Investors interpreted the promise of tapering as evidence of a big shift in the Fed's priorities" [16]. Buni "Investorlar aktivlarni qayta sotib olish hajmini kamaytirish va'dasini Federal zaxira tizimi siyosatidagi sezilarli o'zgarishlarning dalili sifatida qabul qilishdi" deb tarjima qilish kerak. Lug'atlarda taklif qilingan **"social capital"** iborasining tarjimasini tarjimon qilgan tarjimadan nima uchun farq qilishi oydinlashdi. Lug'atda bu ibora "ijtimoiy kapital" deb tarjima qilingan va zamonaviy iqtisodiy ommaviy axborot vositalarida uning yangi ma'nosi mavjud – "odamlarning umumiy maqsadga erishish, fikr almashish, aloqa qilish va shaxsiy aloqalarni yaratish uchun birgalikda ishlash qobiliyati" deb foydalanilmoqda. "Social capital refers to networks and ties, which deliver support, information, and trust for the members". (The Daily Monitor, Sep 16th 2022) "Ijtimoiy kapital deganda a'zolari ishonchi, qo'llab-quvvatlashi, ma'lumotini ta'minlaydigan tarmoq va aloqalar tushuniladi"[17].

Xulosa. Iqtisodiy mavzulardagi ingliz neologizmlarini adekvat tarzda tarjima qilish uchun tarjimonlar nafaqat tegishli tarjima usullarini qo'llashlari, balki hozirgi ijtimoiy-iqtisodiy va iqtisodiy tahlillarni hisobga olgan holda iqtisodiy ma'lumotlardan xabardor bo'lishlari ham muhim hisoblanadi deb xulosa qilish o'rinni bo'ladi [4,93]. Keltirilgan ma'lumotlar va aniq misollar zamonaviy ingliz tilining leksik quyi tizimida evolyutsion jarayonlarning faollashuvi haqida xulosa chiqarish imkonini beradi. Bu jarayonlarni nafaqat nazariy tahlil, balki amaliy salohiyat, jumladan, didaktik jihatdan ham o'rganuvchi iqtisodchi olimlarning ham, tilshunos olimlarning ham diqqat-e'tibori ob'ektiga aylanishi, shubhasiz.

Адабиётлар/Литература/References:

1. Бенвенист Э. *Общая лингвистика*. Москва: Прогресс, 1974.
2. Ефремова Т.Ф. *Новый словарь русского языка. Толково-словообразовательный*. Москва: Русский язык, 2000
3. Комиссаров В.Н. *Современное переводоведение. Учебное пособие*. М.: ЭТС, 2002. 424с.
4. Коровина Л.В. *Обучение пониманию неологизмов в англоязычном деловом дискурсе. Актуальные вопросы подготовки специалистов международного профиля: смена парадигм: материалы науч. конф. (Москва, 15-16 ноября 2013 г.)*. В 2 ч. Ч.1/[отв. ред. Е.В.Воевода]. Моск. гос. ин-т междунар. отношений (ун-т) МИД России. М.: МГИМО-Университет, 2014. с. 93-95
5. Ушаков Д.Н. *Толковый словарь русского языка: в 4 т.* Москва, 1935–1940; Т. 4. Available at: <http://feb-web.ru/feb/ushakov/ushabc/14/us252504.htm?cmd=0&istext>

6. Щукин А.Н. Лингводидактический энциклопедический словарь: более 2000 единиц /А.Н.Щукин. М.: Астрель: АСТ: Хранитель, 2007, 746, [6] с.; [150] фот.
7. <https://www.forbes.com/sites/markmurphy/2023/06/30/does-making-up-words-like-resenteeism-undermine-hrs-credibility/?sh=2589513a7e79>
8. https://www.wsj.com/economy/consumers/its-getting-too-expensive-to-have-fun-a59e9df8?mod=Searchresults_pos1&page=1
9. <https://www.bbc.com/worklife/article/20230221-the-myth-of-the-compassionate-layoff>
10. <https://www.wsj.com/articles/de-influencers-tiktok-social-media-11675355490>
11. <http://www.economist.com/news/leaders/21573104-internet-everything-hire-rise-sharing-economy>
12. <https://www.forbes.com/sites/forbestechcouncil/2023/04/18/quiet-hiring-a-new-workplace-trend-for-companies/?sh=6f6cbd222f32>
13. <https://www.thetraveldaily.co.uk/article/2023/10/02/can-bleisure-travel-boost-productivity-workplace>
14. <http://www.economist.com/news/finance-and-economics/21637422-ecb-might-unleash-its-long-awaited-programme-early-2015-coming-soon>
15. <https://www.forbes.com/sites/forbeshumanresourcescouncil/2022/04/15/talent-retention-is-not-one-size-fits-all/?sh=73e4e92d6ae1>
16. <http://www.economist.com/news/leaders/21586313-combine-small-cut-bond-purchases-clear-commitment-support-economy-more-if>
17. <https://www.monitor.co.ug/uganda/oped/commentary/embrace-social-capital-to-improve-wellbeing-3950422>

SCIENCEPROBLEMS.UZ

ИЖТИМОЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИНГ ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ

№ S/2 (4) – 2024

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО- ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

Ижтимоий-гуманитар фанларнинг долзарб муаммолари электрон журнали 2020 йил 6 август куни 1368-сонли гувоҳнома билан давлат рўйхатига олинган.

Муассис: “SCIENCEPROBLEMS TEAM” масъулияти чекланган жамияти

Таҳририят манзили:

100070. Тошкент шаҳри, Яккасарой тумани, Кичик Бешёғоч кўчаси, 70/10-уй. Электрон манзил:

scienceproblems.uz@gmail.com

Боғланиш учун телефонлар:

(99) 602-09-84 (telegram).